PAINOKANKAAN - KARANOJAN OSAYLEISKAAVA

KAUKOMAISEMATARKASTELU 2013

Katriina Koski
ProAgria Etelä-Suomi / MKN-maisemapalvelut

ProAgria Etelä-Suomi

MAA- JA KOTITALOUS-NAISET

Sisältö

JOHDANTO 3

KATSAUS HISTORIAAN 6

1600-LUKU 6

1700-LUKU 7

1800-LUKU 10

1900-LUKU 12

KAUKOMAISEMATARKASTELU 14

TARKASTELUALUE A LUOLAJA 16

TARKASTELUALUE B HATTELMALA 20

TARKASTELUALUE C MIEMALA 23

TARKASTELUALUE D LÄHDELAMMI 29

TARKASTELUALUE E ISO-MUNAKAS 31

TARKASTELUALUE F VANAJA 34

TARKASTELUALUE MOOTTORITIE 38

TARKASTELUALUE MOREENI 42

MAISEMAN JA KORKEUSSUHTEIDEN PERUSTEELLA HUOMIONARVOISET RAKENTAMISEN PAIKAT 45

LÄHTEET 47

JOHDANTO

Painokankaan-Karanojan osayleiskaavan maisemallisessa tarkastelussa keskityttiin rakentamisen vaikutuksiin kaukomaisemassa.

Painokankaan-Karanojan osayleiskaava-alue alkaa luode-kaakkosuuntaisena valtatie 10:n eteläpuolelta rajoittuen Hattelmalan kylän asuntoalueeseen ja edelleen kantatien nro 130 liikennealueeseen. Etelässä alue käsittää Painokankaan osayleiskaavan eteläisimmän osan sekä Karanojan jätteenkäsittelyalueen sekä sen etelä- ja länsipuoliset lähialueet ulottuen Janakkalan kunnan rajaan. Suunnittelualue liittyy valtateiden aluekokonaisuuksia jakavasta vaikutuksesta huolimatta oleellisesti Hämeenlinnan kaupunkirakenteeseen. Painokankaan-Karanojan osayleiskaavan toteutuminen johtaa teollisuusalueen rakentumiseen Hämeenlinnasta Helsinkiin johtavan moottoritien kohdalle, hyvin näkyvään paikkaan. Kaava-aluetta reunustaa pohjois- ja itäpuolella vanhat kylät Hattelmala ja Miemala. Miemalassa sijaitsee RKY 2009 -alue Perttulan oppilaitos ja Miemalan Alikylä. Kaava-aluetta ympäröi myös Vanajaveden kulttuurimaisema, maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Raportissa pääpaino on maastotarkastelulla ja niiden tulosten esittämisessä valokuvien ja ilmakuvien kautta. Kuvanottopaikat on valittu kulkemalla maastossa ja etsimällä kohtia, joissa tuleva rakentaminen vaikuttaa eniten maisemakuvaan. Ilmakuvat auttavat antamaan kokonaiskäsityksen alueesta, joka on metsäinen. Aluetta on pyritty kuvaamaan riittävän kattavasti eri tarkastelupisteistä maan tasalta. Kuvauspisteiksi on valittu sellaisia, joihin jokaisella on vapaa pääsy. Vaikka kuvausajankohtana on ollut syksy, jolloin puissa ei ole enää lehtiä, oli esteettömien näkyminen löytyminen haastavaa. Valitut kuvauspisteet ovat niitä, joista rakentamisen mahdolliset maisemalliset vaikutukset ovat havaittavissa.

Osayleiskaavan alueesta on tehty lyhyt historiatarkastelu vanhojen karttojen avulla. Maisematarkasteluosuus on jaettu tarkastelualueisiin (KARTTA 1.). Lopuksi on esitetty kartalla huomionarvoiset rakentamisalueet.

Katriina Koski

ProAgria Etelä-Suomi ry / MKN-maisemapalvelut

Hämeenlinna

7.12.2013

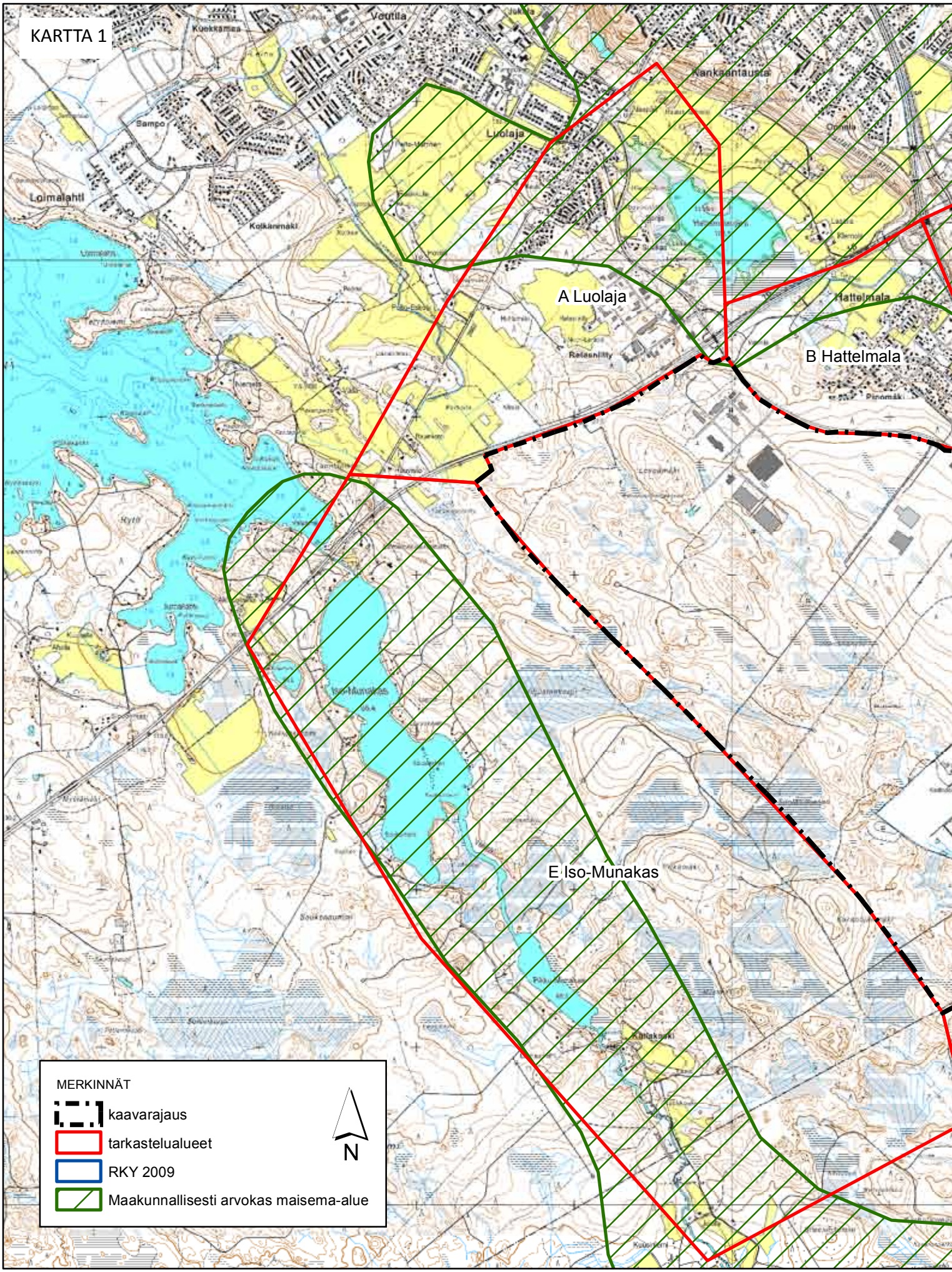
KARTTA 1
Vantaa
Kuokkamaa
Bampo
Loimalahti
Kotkanmäki
Luolaja
Nankaantausta
A Luolaja
Hattelmala
B Hattelmala
Iso-Munakas
E Iso-Munakas
MERKINNÄT
kaavarajaus
tarkastelualueet
RKY 2009
Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
N
0
500
1 000 m

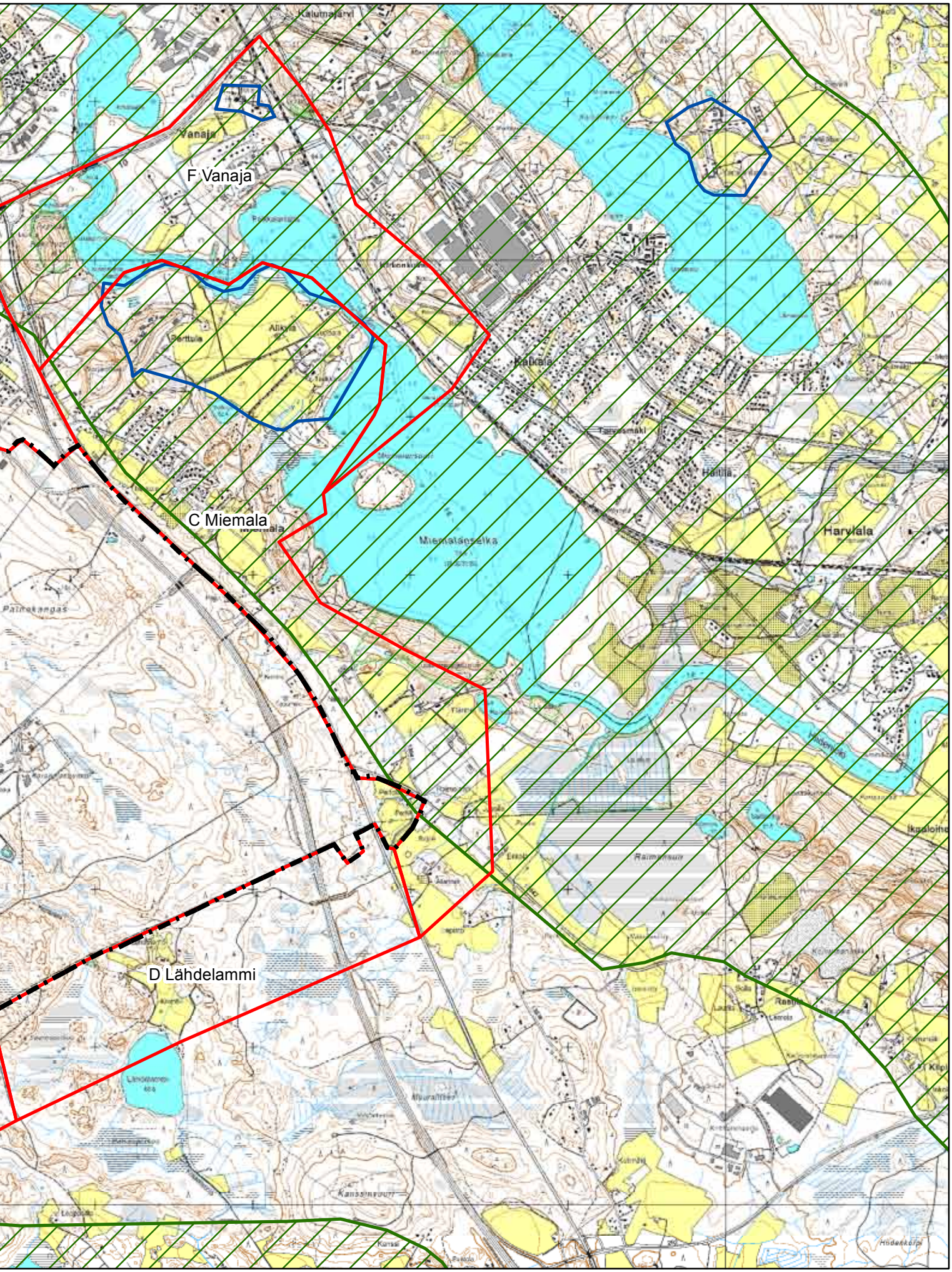
F Vanaja
C Miemala
D Lähdelammi
Vanaja
Kalumajärvi
Miemalanselkä
Harvlala
Haltila
Kaltcala
Tarvasmäki
Ikaloinen
Raimmisuo
Kansanmuori
Alkkula
Perttula
Palmokangas
Lähdelammi

KATSAUS HISTORIAAN

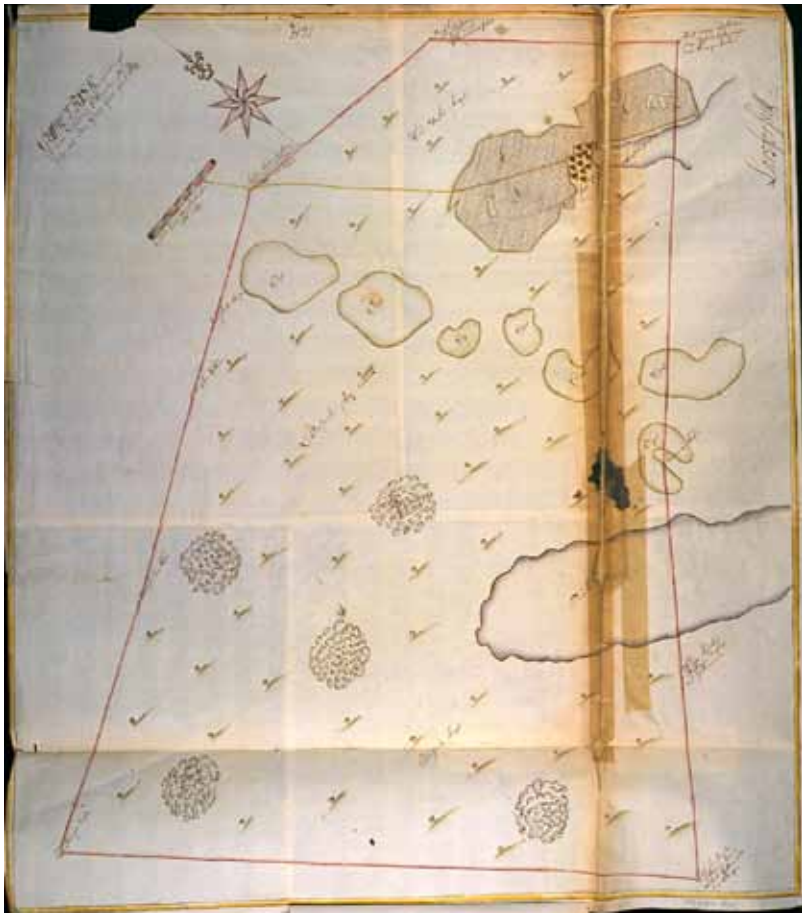

1600-LUKU

Miemalan kylän alueelta on löydetty rautakautisia muinaisjäännöksiä, asuinpaikka sekä kuppikiviä. Asutus alueella on vanhaa. Kirjallisissa lähteissä Miemalan kylä mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1383. Kylän rajojen sisällä on Palvaanlinna, joka on mahdollisesti muinaislinna.

Hattelmala on myös vanha kylä. Se muodosti todennäköisesti jo ennen 1500-lukua Kankaantaan kanssa yhtenäisen kylän, sillä isonjaon aikana ne muodostivat vielä yhteisen jakokunnan. Hattelmalan kylä koostui lähinnä viidestä rusthollista eli ratsutilasta sekä Vanajan seurakunnan kappalaisen pappilana toimineesta Rekolasta.

Vasemmalla maakirjakartat Miemalan ja Hattelmalan kylistä.

Ympäröiviä metsäalueita ei ole kartalla tarkemmin eritelty.

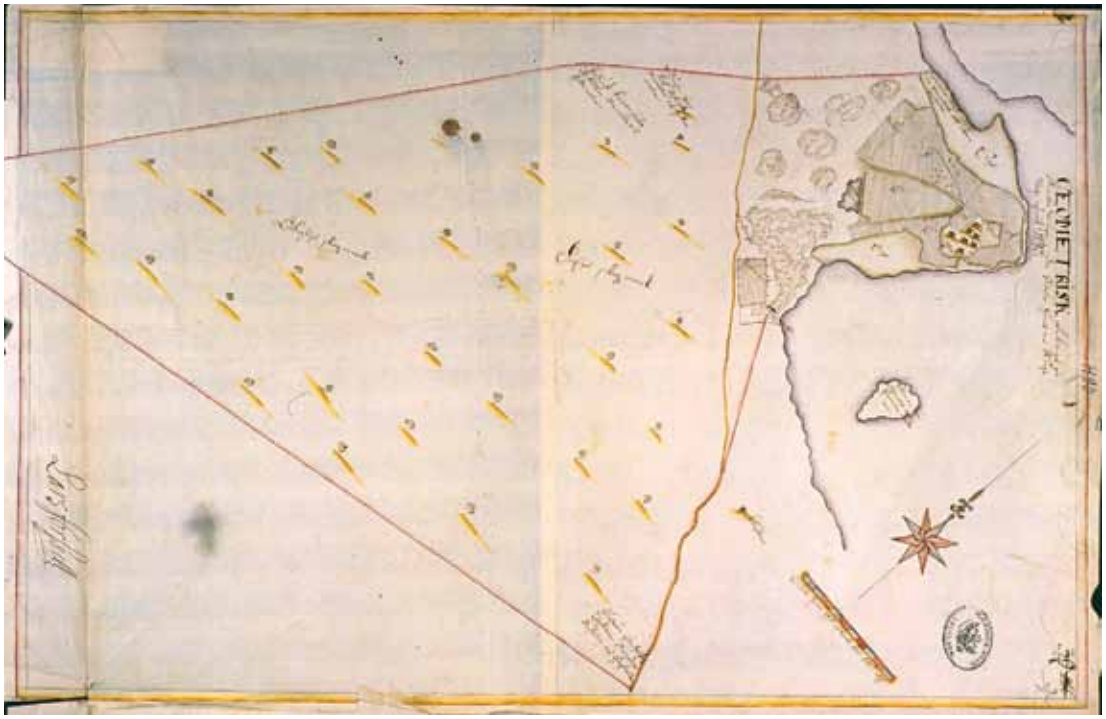

1700-LUKU

Vuoden 1703 maakirjakartoissa metsäalueille on merkitty kallioisia mäkiä mutta ei niittyjä.Kuvassa maakirjakartta Hattelmalan kylästä vuodelta 1703, seuraavalla sivulla maakirjakartta Miemalan kylästä vuodelta 1703.

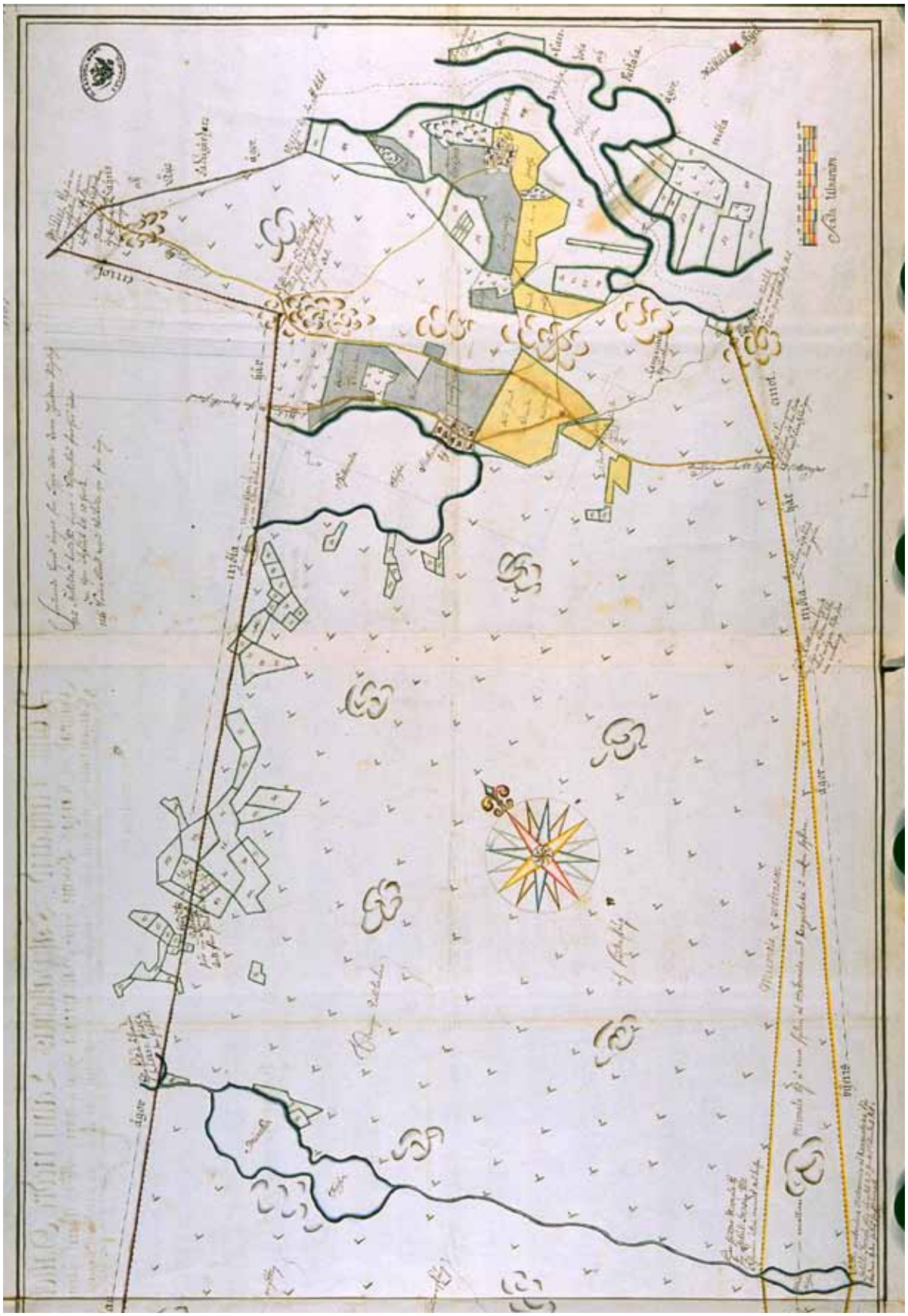

Uthi Nyhland Tafwastehuus Lahn nedre Hällola S

estår Wiemala by af 8 hem. 17 öhre 5 ½ mant. hwilka efter Högwälborne Herr Baron och

tila 2 fm. Tomten
Jyrkingen Sundegård
6 Lägegården
8 Rö sandjord i sådan mullbr — 46921. 3. 11½
9 Lerajord der samma sådan — 22968 1 20½
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 72953 5. 6½
142842 10. 6½
Hel Mon öfver 71421. 5. 3½
30 En ny lang Rö mullbr sandjord af proportl — 17220 1. 7
Hööbäst af grästa får ängen N. 3. 4. 5. efter proportl — 5½

tila 2 fm. Tomten
Sjunkbäcksgården
6 Lägegården
8 Rö mullbr sandjord i sådan — 46921 3. 11½
9 Lerajord der samma sådan — 22968 1 20½
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 72953 5. 6½
142842 10. 6½
Hel Mon af 71421 5. 3½
31 En ny lang Rö mullbr sandjord i sådan af prop — 17220 1 7
Hööbäst af får ängarna som tjänat ifr — 5½

Kelä Tomten
Jyrkingen Sundegård
6 Lägegården
8 Rö mullbr sandjord i sådan — 29312 2. 3½
9 Lerajord der samma sådan — 14328 1 2
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 45609 3. 8½
89249 6. 12
Hel Mon — 44624 3. 6
Rö höst för det får som wält i ängen N. 2. 4. 5 — 3½

gelä Tomten
Ekgren Sundegård
6 Lägegården
8 Rö mullbr sandjord i sådan — 35218 2. 16½
9 Lerajord der samma sådan — 17167 1 7½
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 54796 3. 11½
107181 7. 20½
Hel Mon — 53590½ 3. 26½
32 En ny lang Rö mullbr sandjord i sådan — 12845 1 29
Hööbäst af ängen som förmodas grästa får — 4
36 Lemnade utan ny äng i ekmarken sådd — 1
Ska en ödäng under Rikala får för — 3½

Kuippila Tomten
Jyrkingen Sundegård
6 Lägegården
8 Rö sandjord i sådan mullbr — 29312 2. 3½
9 Lerajord der samma sådan — 14328 1 2
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 45609 3. 8½
89249 6. 12
Hel Mon — 44624 3. 6
Rö höst i samma proportl all får — 3½
32 Valen som grästa får uti Rikala ekmarken — 1½

6 Mikela Tomten
Jyrkingen Sundegård
6 Lägegården
8 Rö mullbr sandjord i sådan — 17609 1 8½
9 Lerajord der samma sådan — 8522 1 19½
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 27343 1 10½
53474 3. 16½
Hel Mon — 26737 1. 18½
Rö höst i samma proportl all får för — 2

7 Rikala Tomten
Jyrkingen Sundegården med tomten i Kjäl
6 Lägegården
8 Rö mullbr sandjord i sådan — 46921 3. 11½
9 Lerajord der samma sådan — 22962 1 20½
10 Rö mullbr sandjord i trädan — 72953 5. 6½
142836 10. 6½
Hel Mon — 71418 5 3½
Rö höst i samma proportl all får för — 5½

8 Nilsbyars

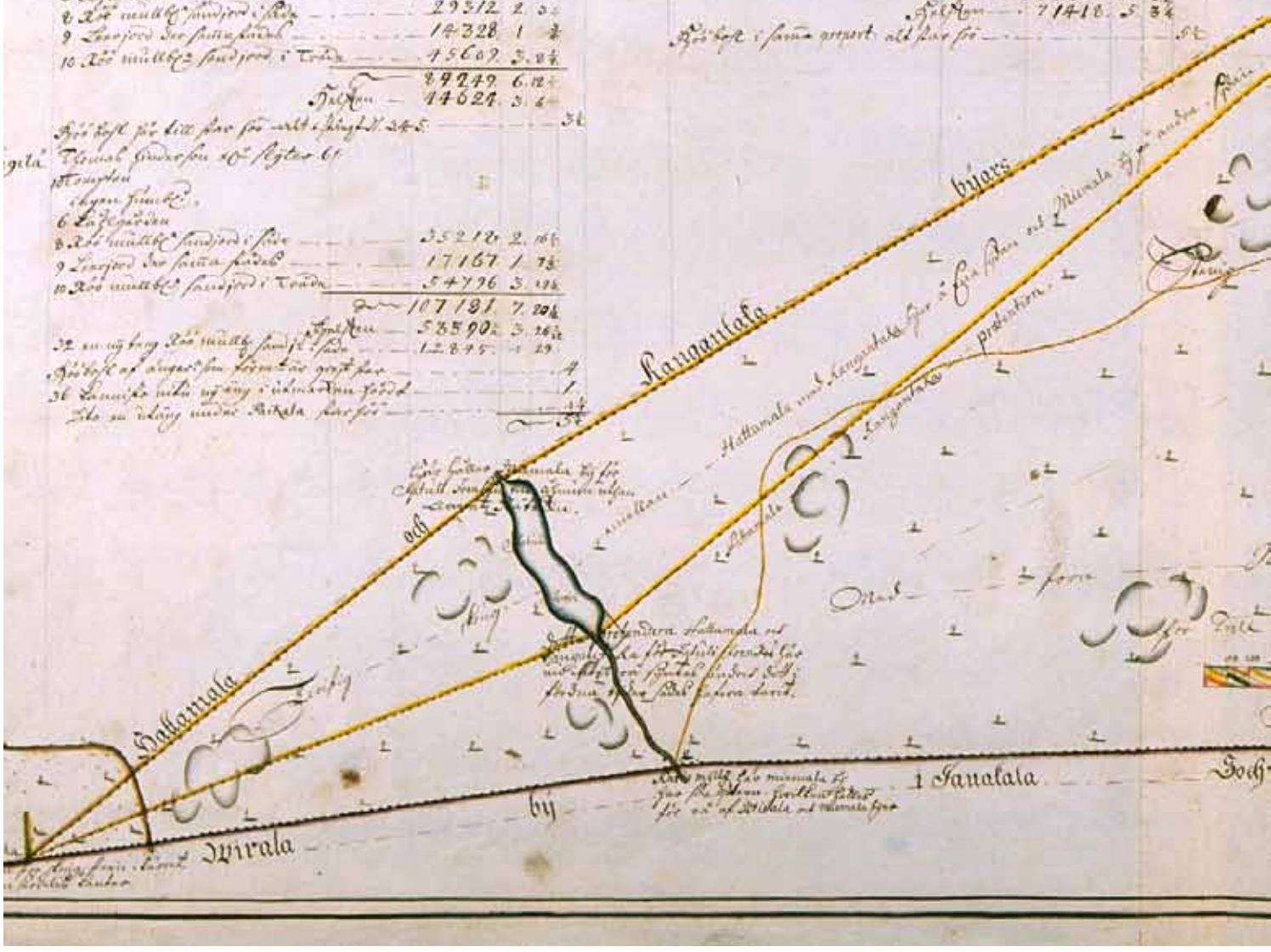

Härad och Rångo Sochn

Landzhöfdingens ordre bleftwe affagne Ao. 1703.

8 Röt mullt 6° fundjord i åda	23405. 1. M
9 Lerjord 3ne åmna åkar	11315. 1. M
10 Röt mullt 5° fundjord i åda	36476. 2. M
	71256. 5. 3
Kallan	35628. 2. M

Ytterligare i åmna proportt. det samma — 24

Miema.

la Fräst

Mimala

Mimala

Ylanä

by

yä

Harfwiala

gärds

Ågor

Möter.

Möter.

Mala ulnarium.

Ågor

Mota

Ågor

Mark

Mark

Mark

1800-LUKU

1800-luvun pitäjänkartat ovat huomattavasti tarkempia kuin 1600- ja 1700-luvun maakirjakartat tai 1700-luvun pitäjänkartat. Vuonna 1840 alettiin suunnitella Suomen uutta yleiskarttaa. Yleiskartan pohjaksi laadittiin vuosina 1841–1855 kartat yhteensä 339 pitäjästä mittakaavaan 1:20 000. Häme kartoitettiin vuonna 1842. Uusi pitäjänkartasto oli selkeä parannus aikaisempaan 1700-luvun pitäjänkartastoon verrattuna, sillä isojakotoimitusten vuoksi oli olemassa jo runsaasti uutta karttojen pohja-aineistoa. Kaava-alueelle on merkitty suot ja Miemalan kylätien varrelle peltoja ja niittyjä.

Viereisellä sivulla on senaatinkartta Hämeenlinnasta, eli silloisesta Vanajasta. Senaatin kartastoiksi kutsutaan Venäjän armeijan topografisten joukkojen 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa mittakaavassa 1:21 000 laatimia Etelä-Suomen karttoja. Kartassa on korkeuskäyrät ja kaava-alueen mäkisyys ja suot erottuvat kartassa. Vanajan senaatinkartta on vuodelta 1872.

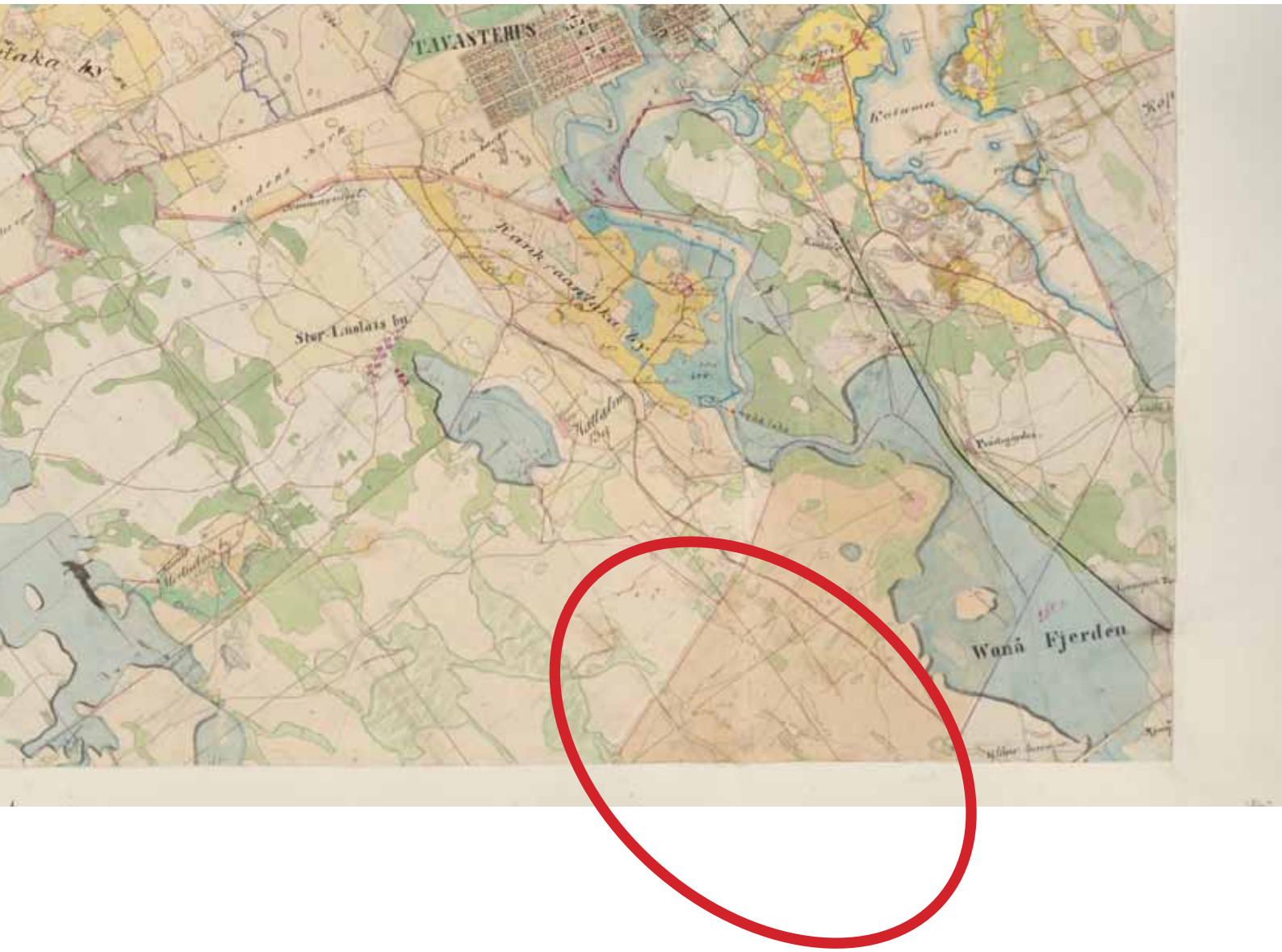

Листъ 27.
TAVASTEHUS
Hallelmaa
Mierola
1872-75-82
Hämeen läänin Hauhon kihlakunnan 106 osa ja viralta

1900-LUKU

1900-luvun kartoissa ei kaava-alueella ole tapahtunut suuria muutoksia edellisten vuosisatojen karttoihin verrattuna. Alla vuoden 1930 kartta Hämeenlinnasta. Viereisellä sivulla vuoden 1972 maastokartat Hämeenlinnasta. Vuoden 1930 kartassa ei vielä näy valtatie 3, joka rakennettiin vuonna 1938. Moottoritien valmistuttua tiestä tuli MT 130 Helsingintie.

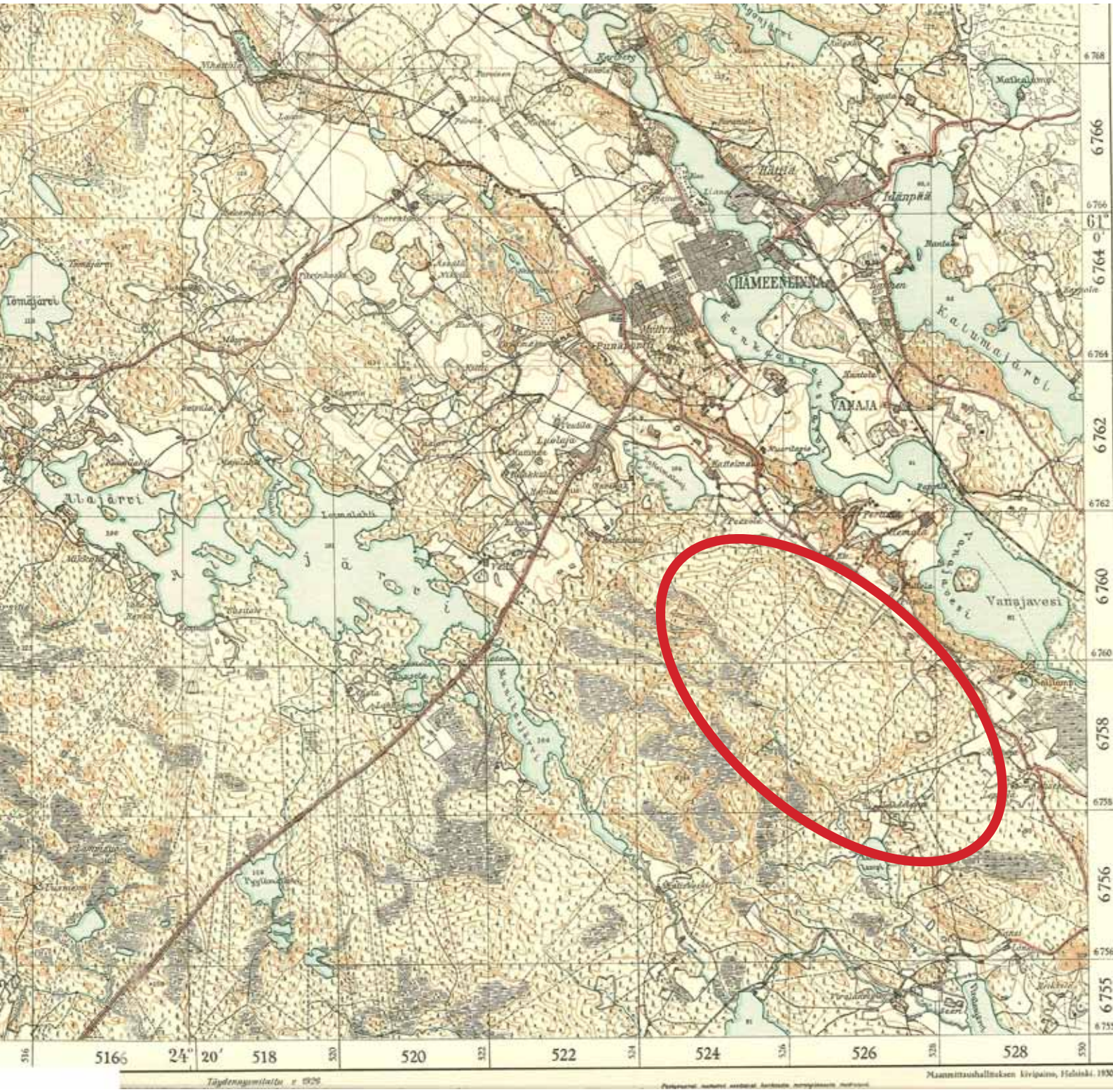

Kankaantaka
Vanaja
Hattelmala
Hattelmalanjärvi
Hakovuori
Perttula
Alikylä
Klikonkulma
Miemala
Miemalanselkä
Painokangas
24°30'
Kerenojanmäki
Pitkämäki
Karenojanmäki

KAUKOMAISEMATARKASTELU

Maisema voidaan jakaa tarkasteltavana kohteena lähimaisemaan ja kaukomaisemaan. Lähimaiseman muodostaa lähinäkymä noin 200 metrin etäisyydelle asti. Lähimaisema nähdään kolmiulotteisesti ja maiseman yksittäiset elementit ovat erotettavissa. Lähimaisemassa tunto-, kuulo- ja hajuilmentymät ovat selvästi kohdennettavissa. Kaukomaisema on maisemanosa, jota tarkastellaan kauempaa. Siihen sisältyy useita maisemaelementtejä. Maiseman yksittäiset elementit sulautuvat kaukomaisemassa kokonaisuuteen. Kaukomaisemassa keskeisiä ovat maiseman elementtien muoto ja mittakaava sekä maiseman vaihtelevuus. Kartassa 2 on esitetty 200m, 1000m ja 2000m bufferit osayleiskaava-alueen ympärille. 200m sisälle eli lähimaisemaan ulottuvat moottoritietä lähimpänä sijaitsevat Miemalan kylän peltoalueet.

Painokankaan-Karanojan osayleiskaava-alueen vaikutusalueella on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Erityisesti tarkasteltiin rakentamisen vaikutusta näiden alueiden maisemankuvaan. Kartassa 3 on merkitty sinisellä RKY 2009 -kohteet, joita ovat Perttulan oppilaitos ja Miemalan Alikylä sekä Vanajan kirkko. Kolmas kartalla näkyvä RKY 2009 -kohde on Vanajanlinna mutta sen sijainti on näkymien kannalta kaukana. Vihreä alue on maakunnallisesti arvokasta Vanajaveden kulttuurimaisemaa.

Painokankaan linkkimasto sekä moottoritien varteen rakennettu ETRA oy:n logistiikkakeskus ovat näkyviä maamerkkejä.

Näkymä Wetterin kattoterassilta kohti kaava-aluetta. Kaukomaisemassa erottuvat selvästi Painokangas, linkkimasto sekä ETRAn logistiikkakeskus. Kuva Katja Ojala.

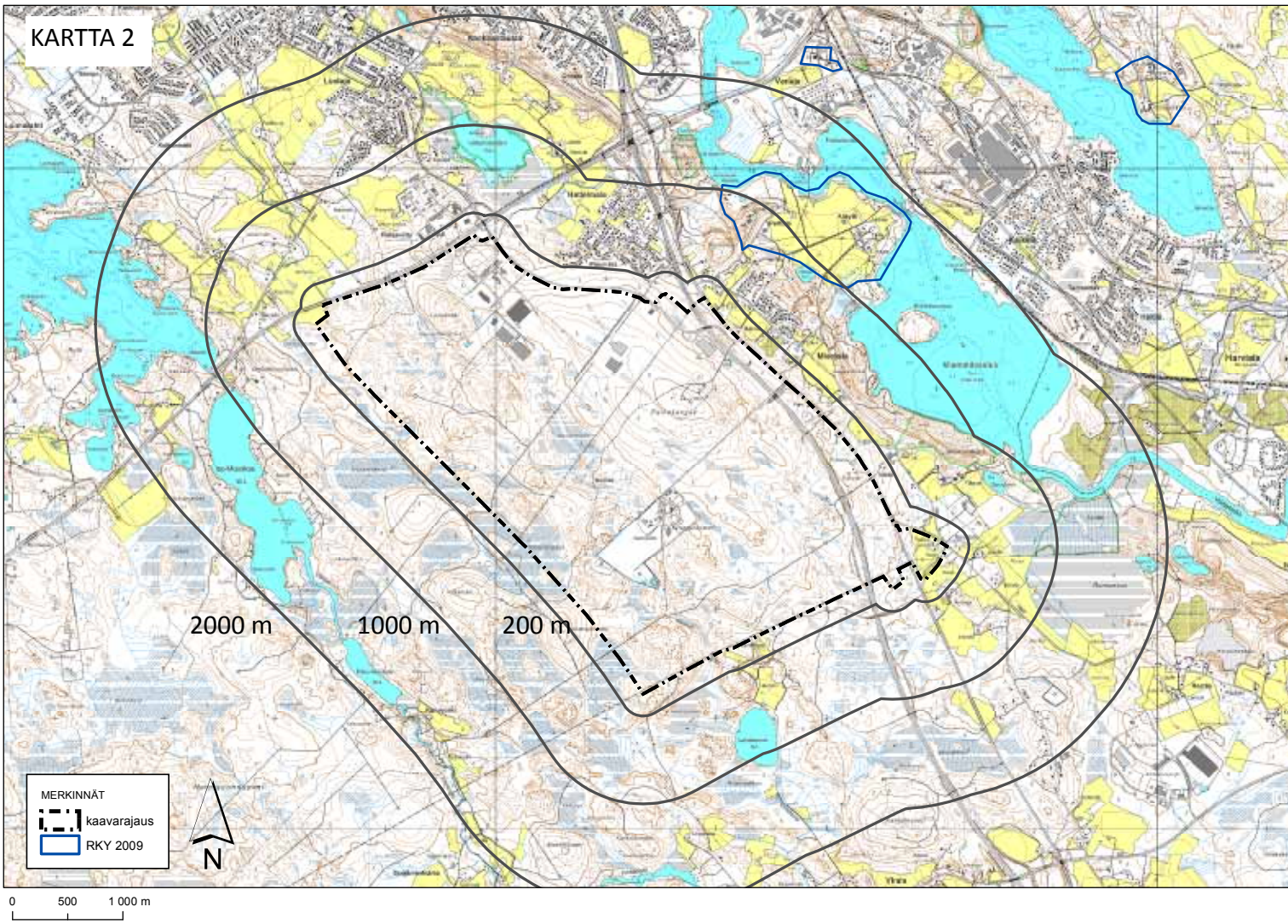
KARTTA 2
2000 m
1000 m
200 m
MERKINNÄT
kaavarajaus
RKY 2009
N
0
500
1 000 m

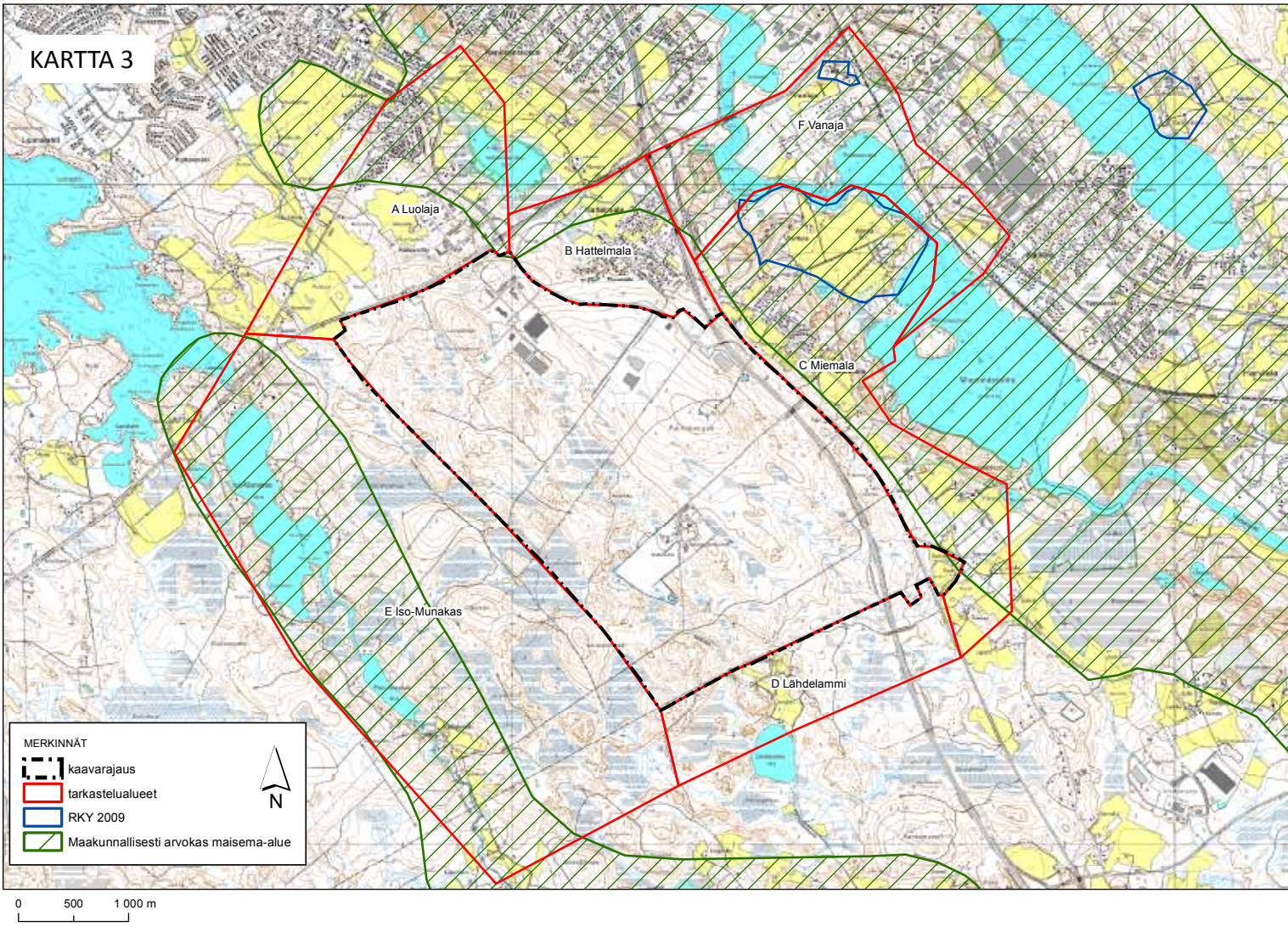
KARTTA 3
F Vanaja
A Luolaja
B Hattelmala
C Miemala
E Iso-Munakas
D Lähdelammi
MERKINNÄT
kaavarajaus
tarkastelualueet
RKY 2009
Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
N
0
500
1 000 m

TARKASTELUALUE A LUOLAJA

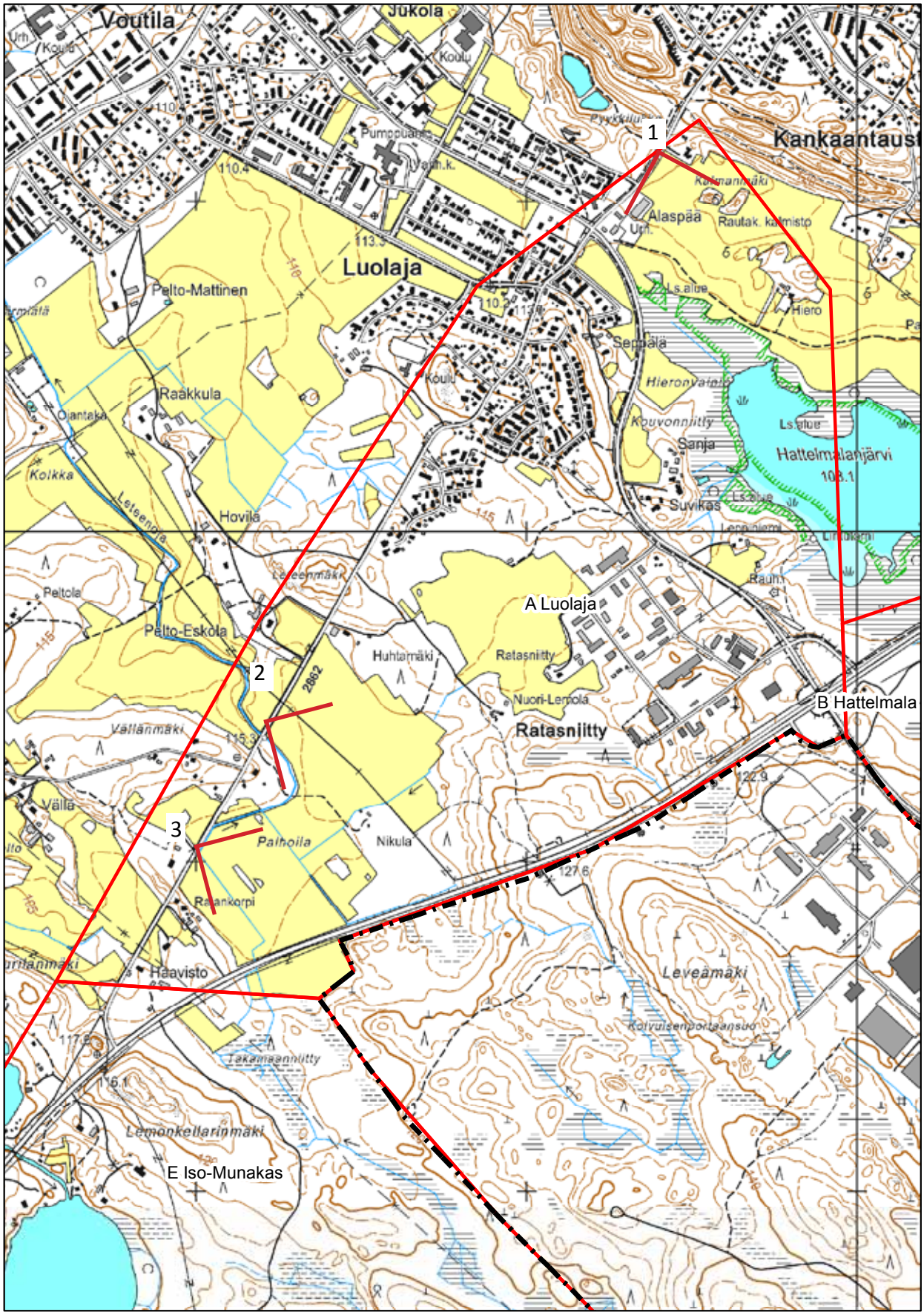

Kuvauspiste 1.

Kuvaussuunta Hattelmalan harjun eteläpuolelta, Alaspään ratsastuskeskuksen luota kohti kaava-aluetta. Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Teollisuusalueen rakenteista Painokankaan linkki-masto näkyy maisemassa. Painokangas muodostaa kaukomaisemassa selkeästi erottuvan selänteen.

Kuvauspiste 2 ja 3.

Luolajantiellä on kaksi peltoaukeaa, joilta avautuu näkymä kohti Painokangasta. Teollisuusalueen rakenteet eivät näy maisemassa. Tuleva rakentaminen jää Leveämäen taakse, joten se ei vaikuta merkittävästi Luolajan peltoaukeiden maisemakuvaan.

Painokangas näkyy selkeästi Hattelmalan harjulle ja Alaspään ratsastuskeskuksen ja Hattelmalanjärven väliselle aukealle. Laajat peltoaukeamat mahdollistavat pitkät näkymät. Hattelmalan harjulla kulkevalle Hattelmalantielle erottuvat varsinkin pimeään aikaan myös Moreenin alueen nykyiset teollisuusrakennukset. Tien varren puusto on suhteellisen tiheää, joten teollisuusalue näkyy vain paikoitellen tiellä kulkiessa.

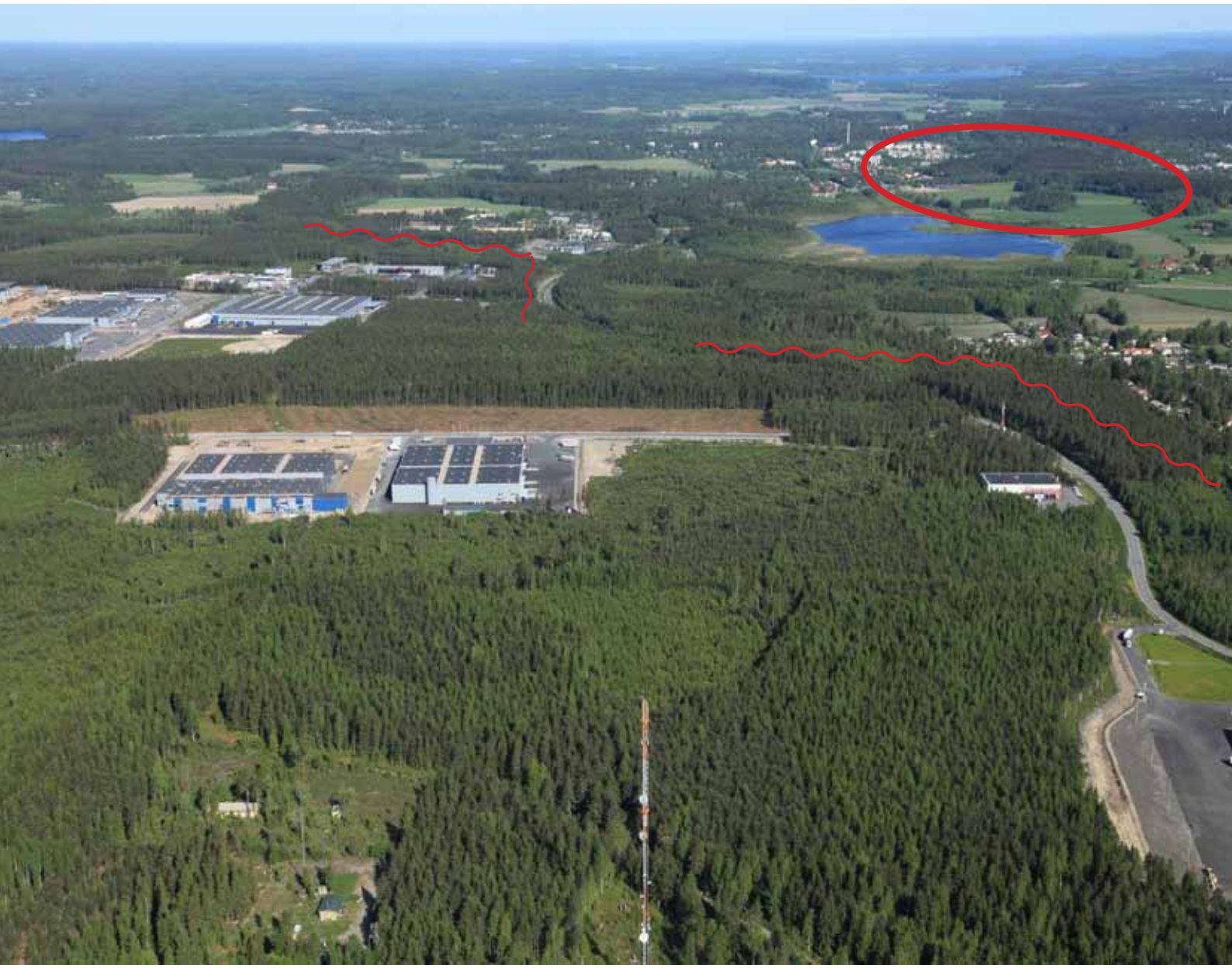

TARKASTELUALUE B HATTELMALA

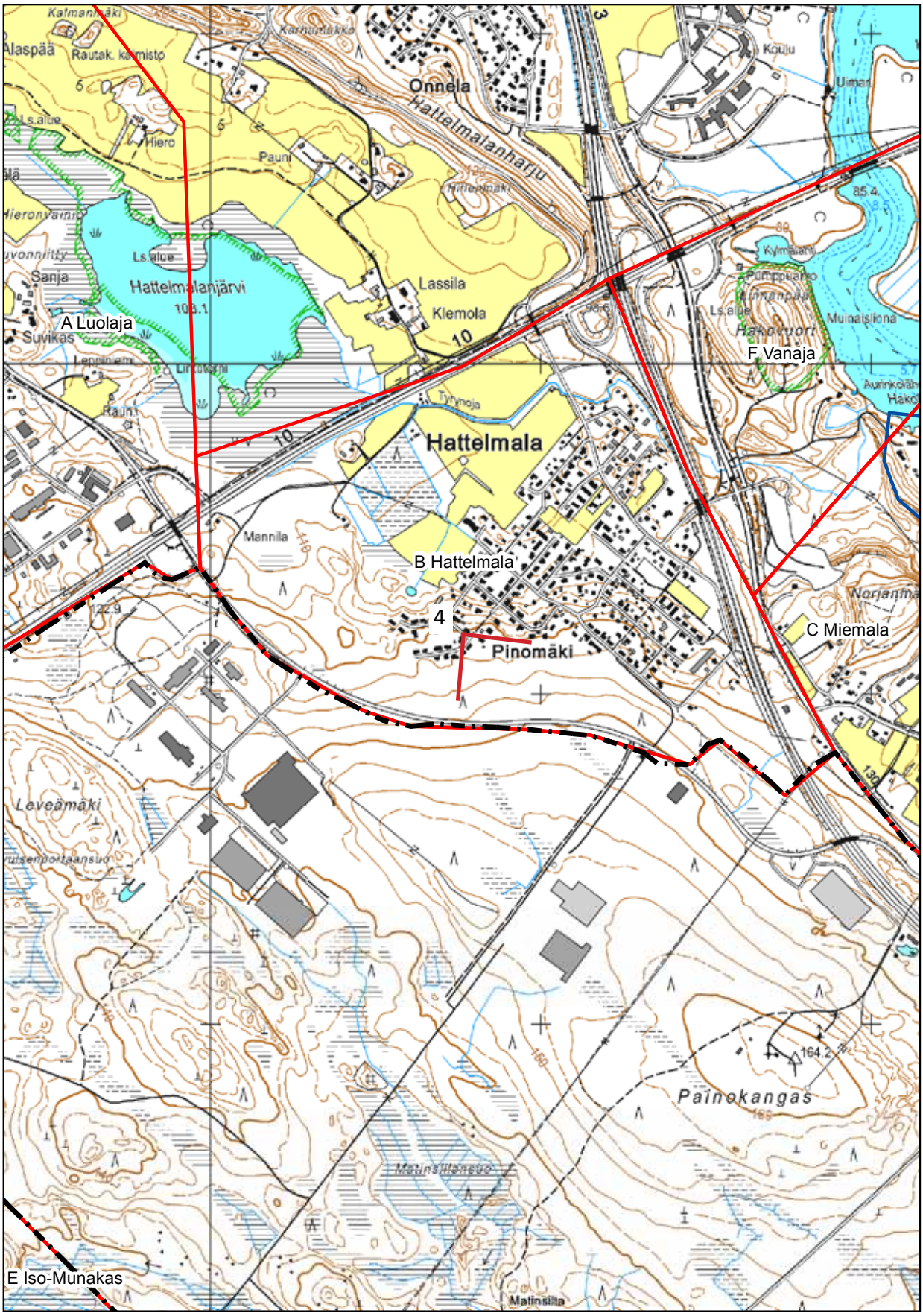

Kuvauspiste 4.

Hattelmalan kylä sijaitsee kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Kylän kaukomaisemaan tulevalla rakentamisella ei ole suurta merkitystä, sillä metsäinen Pinomäki katkaisee näköyhteyden.

Hattelmalan sijainti viistokuvassa merkitty punaisella soikiolla. Metsäinen reunavyöhyke aalto-viivalla. Suunnittelussa otettava huomioon riittävän leveän reunavyöhykkeen säilyttäminen.

TARKASTELUALUE C MIEMALA

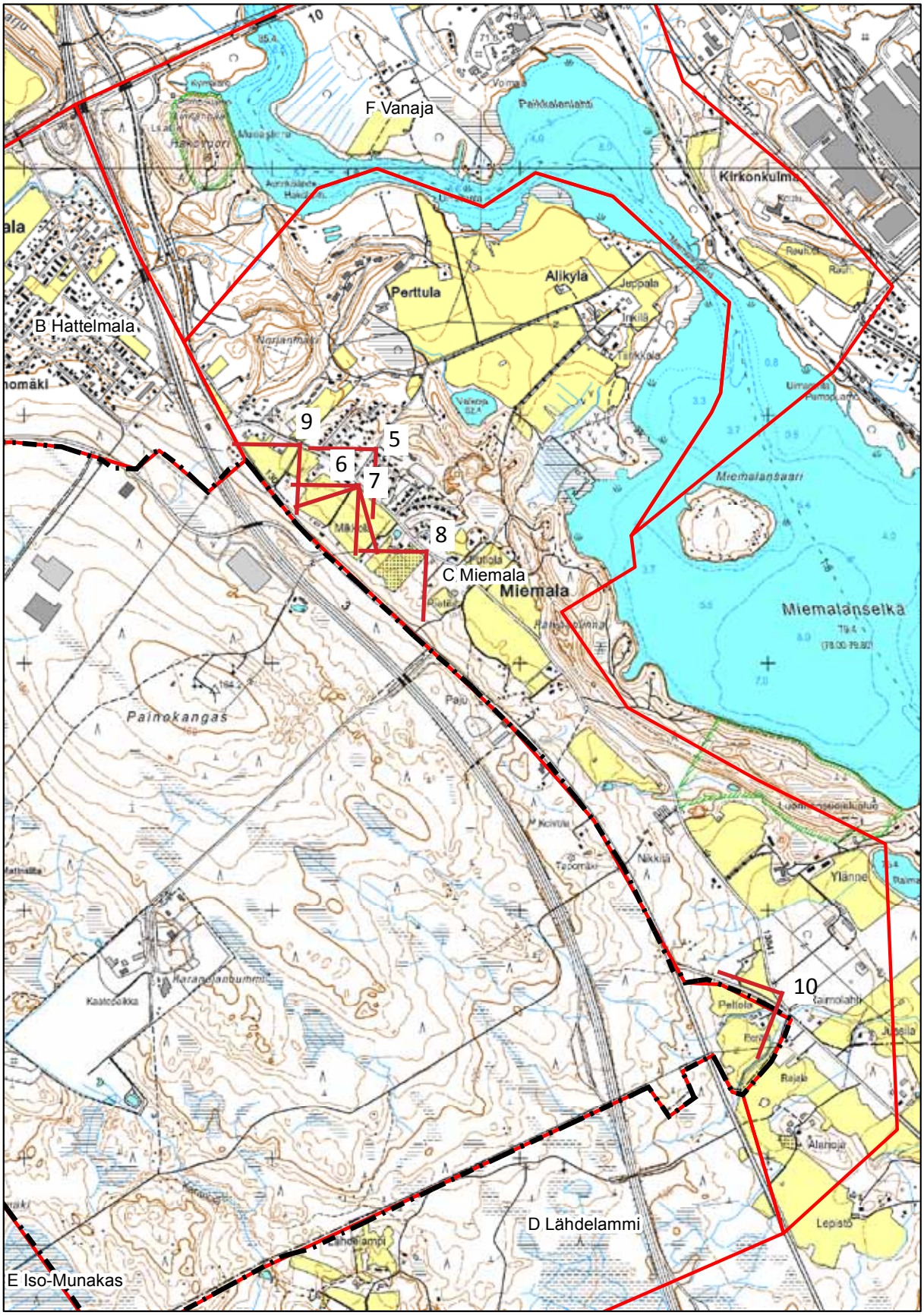

N

0 250 500 m

Kuvauspiste 5.

Painokangas kohoaa Miemalan kylän taustalla. Painokankaan linkkimasto sekä Etran logistiikkakeskus erottuvat hyvin lähimaisemassa. Miemalan kylän ja nykyisen teollisuusrakentamisen välillä on kaksi tietä, neljäkaistainen mottoritie (vt 3) sekä vanha valtatie 3:n linjaus, Helsingintie. Kuvan ottoajankohtana lehtipuissa ei ole enää lehtiä ja ETRAn logistiikkakeskus erottuu hyvin maisemassa. Lehtien ollessa puissa, rakennus häviää suurelta osin näkyvistä.

Kuvauspiste 6. Viereinen sivu. Kuvat otettu Miemalantieltä samaan suuntaan edellisen kuvan kanssa. Alakuvassa punaisella rajattu maisemakuvassa näkyvä ETRAn logistiikkakeskus.

Kuvauspiste 7. Näkymä Miemalantieltä kohti valtatietä. Lehtipuuvyöhykkeen takana Helsingintie.

Kuvauspiste 8.Näkymä Miemalantieltä kohti valtatietä. Painokangas linkkimastoineen erottuu Miemalantielle pihapiirien yhteydessä.

Kuvauspiste 9. Näkymä Miemalantieltä kohti valtatietä. Taustalla erottuvat Painokankaan linkkimasto ja ETRAn logistiikkakeskus.

Kuvauspiste 10. Näkymä Miemalantien ja Rastilantien risteyksen vierestä.

TARKASTELUALUE D LÄHDELAMMI

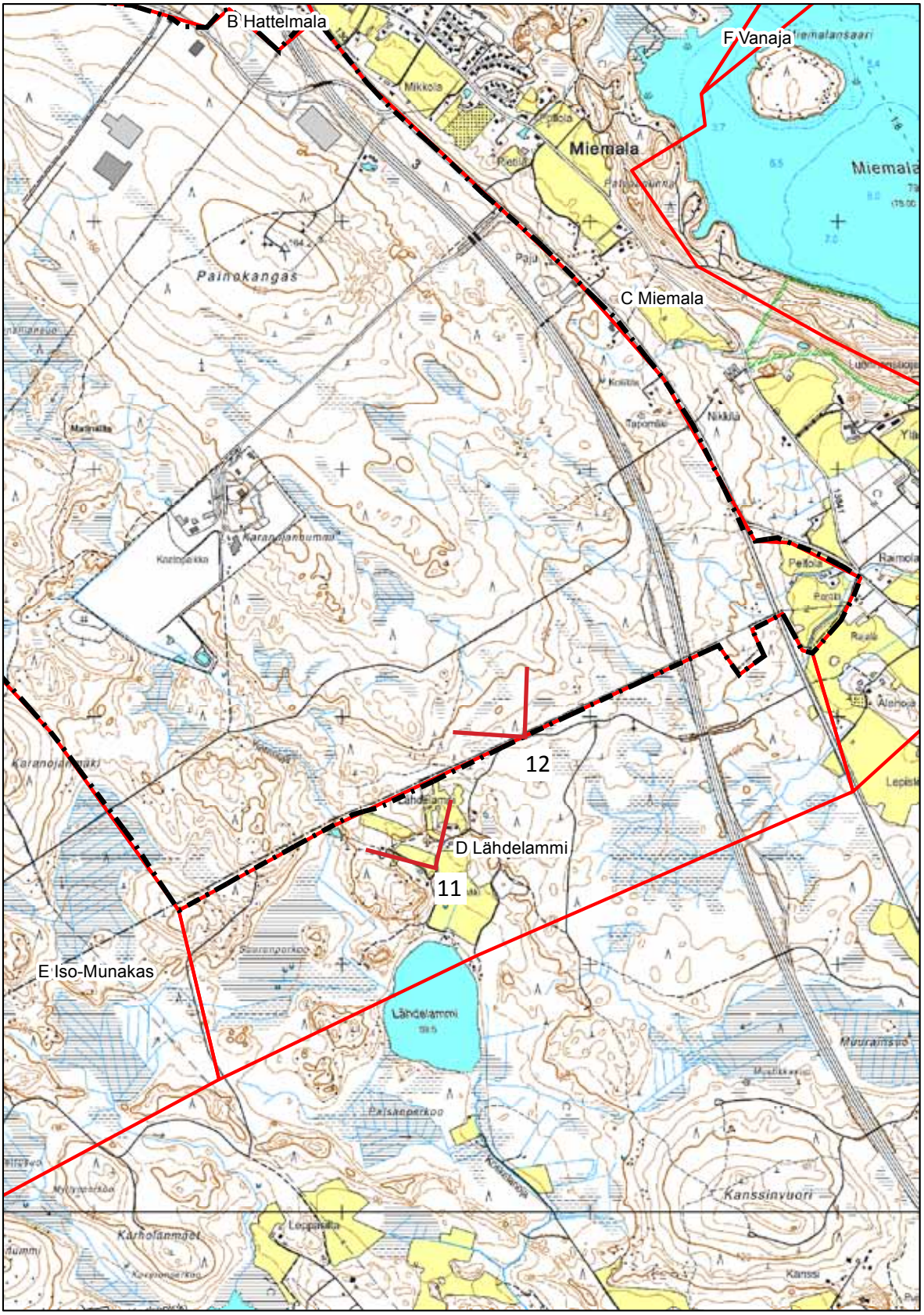

0 250 500 m

N

Kuvauspiste 11. Lähdelammi sijaitsee Janakkalan kunnan puolella. Lähdelammin pelto-aukea sijaitsee aivan kaava-alueen reunassa. Väliin jäävä metsä-vyöhyke peittää näkyvyyden tulevalle teollisuusalueelle.

Kuvauspiste 12. Hakkuuaukea kaava-alueen reunavyöhykkeellä.

TARKASTELUALUE E ISO-MUNAKAS

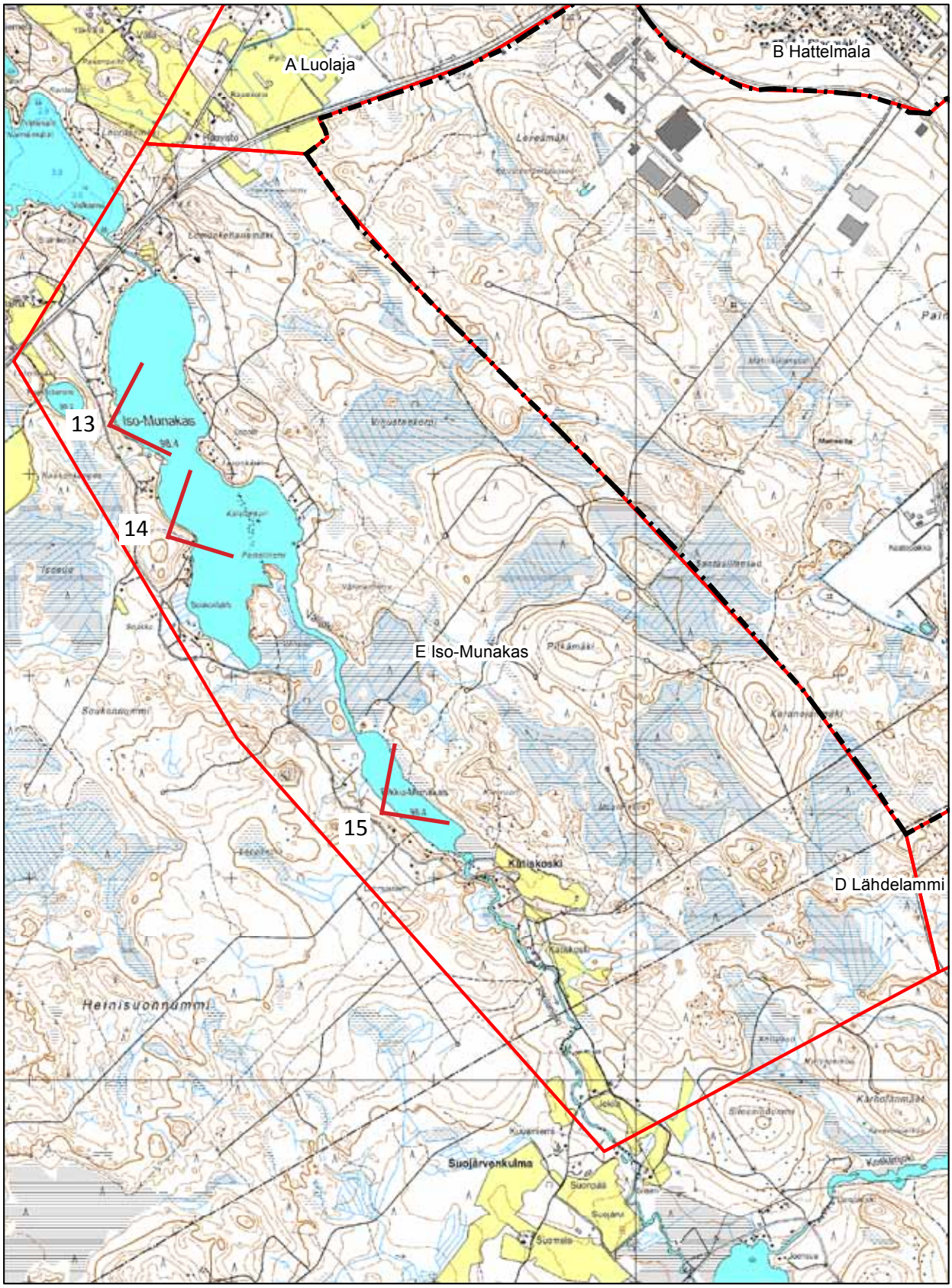

Kuvauspiste 13. ja 14.Näkymät Iso-Munakkaan rannasta kohti kaava-aluetta. Ranta-alueet ovat molemmin puolin järveä metsäiset. Teollisuusalueen rakenteet eivät näy maisemassa. Väliin jäävä metsä-vyöhyke peittää näkyvyyden.

Kuvauspiste 15. Näkymä Pikku-Munakkaan rannasta kohti Kivivuorta. Ranta-alueet molemmin puolin järveä ovat metsäiset. Teollisuusalueen rakenteet eivät näy maisemassa. Väliin jäävät Kivivuori ja Pitkämäki peittävät näkyvyyden.

TARKASTELUALUE F VANAJA

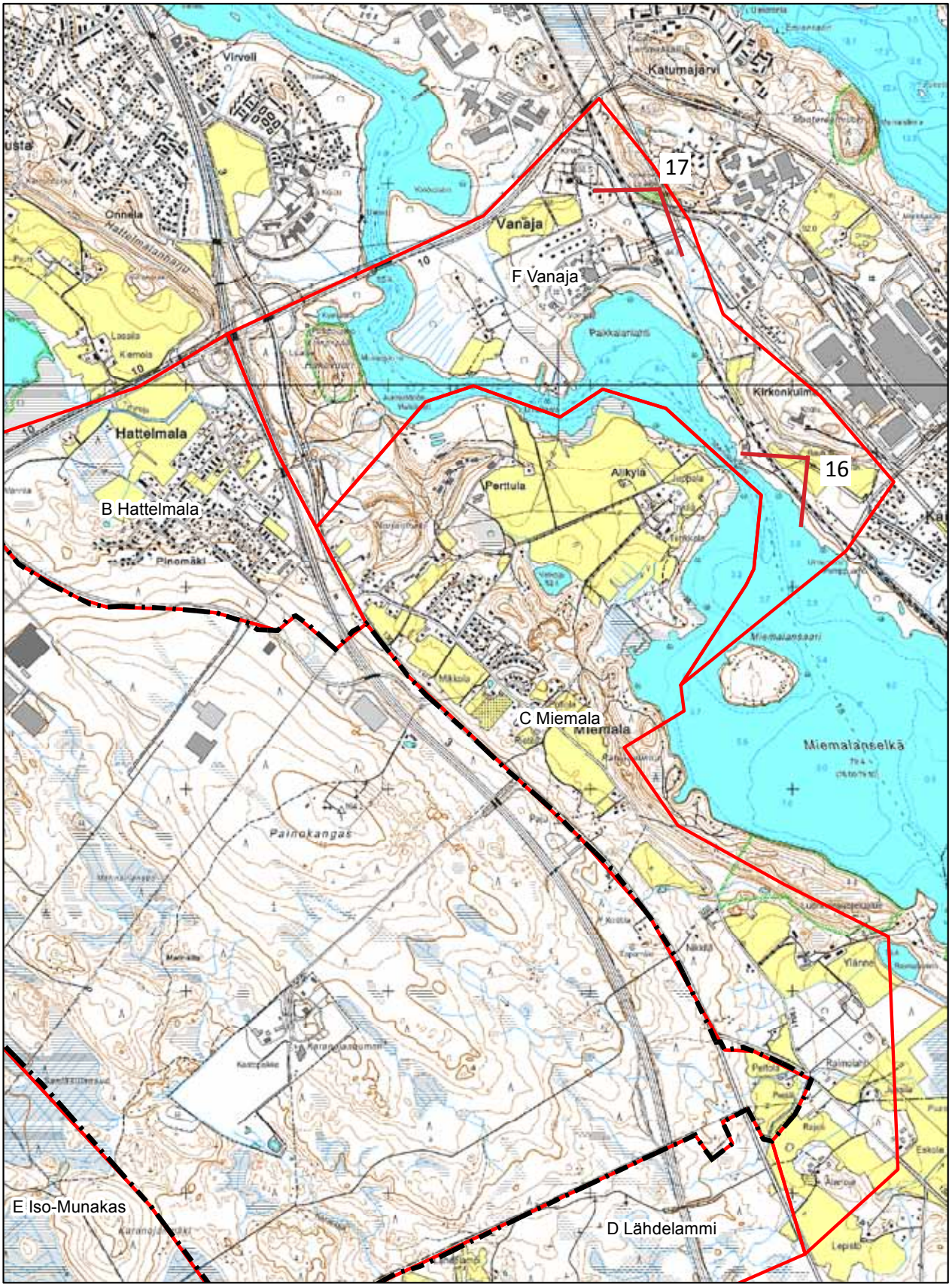

0 250 500 m

N

Kuvauspiste 16. Kuva otettu Vanhanpappilantieltä, Kirkonkulman koulun alapuolelta. Vieressä sijaitsee vanha pappila. Kaukomaisemassa erottuvat selvästi Painokankaan selänne ja linkki-masto sekä teollisuusalueen rakenteet. Pimeään aikaan teollisuusalueen rakennusten valot erottuvat hyvin horisontissa.

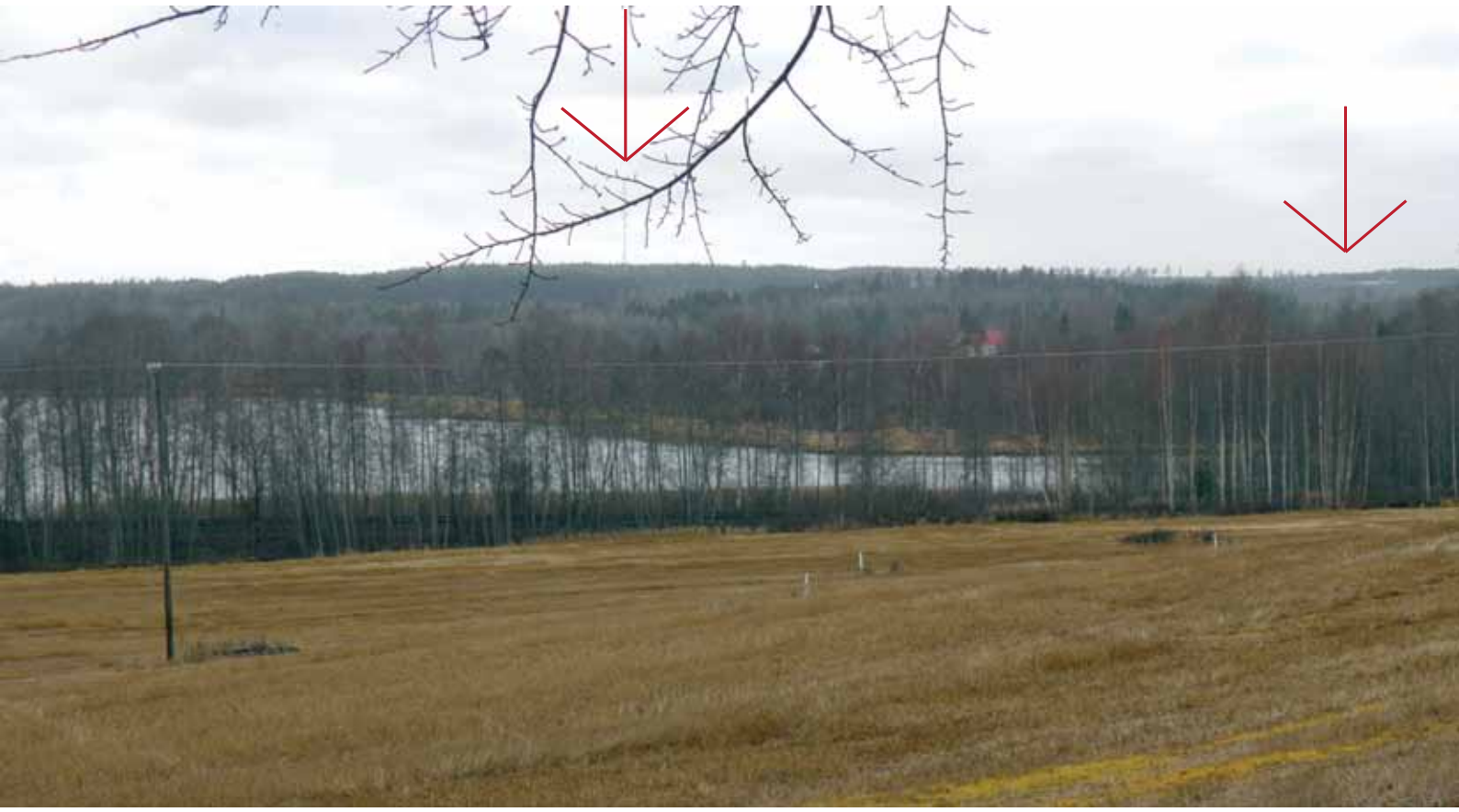

Kuvauspiste 17. RKY 2009: Vanajan kirkko. Vanajan kirkon pohjoispuoleiselta kalliolta aukeaa laaja näkymä lämpövoimalan yli kohti Perttulan oppilaitosta ja Miemalan Alikylää (RKY 2009). Kaukomaiseman taustan muodostaa Painokangas, jonka huipulla kohoava masto on merkittävä maamerkki. Tähän suuntaan erottuvat selkeimmin teollisuusalueen rakenteet. Vanajan kirkko jää maastossa alemmas ja teollisuusalue ei vaikuta kirkon ympäristön maisemakuvaan. Moottoritien varren teollisuusrakentamisen sijoittelu tonteille ja korkeudet ovat erityisen merkityksellisiä tästä suunnasta katsottuna. Rakennusten korkeuden ei tulisi ylittää ja rikkoa Painokankaan selänteen harjannetta.

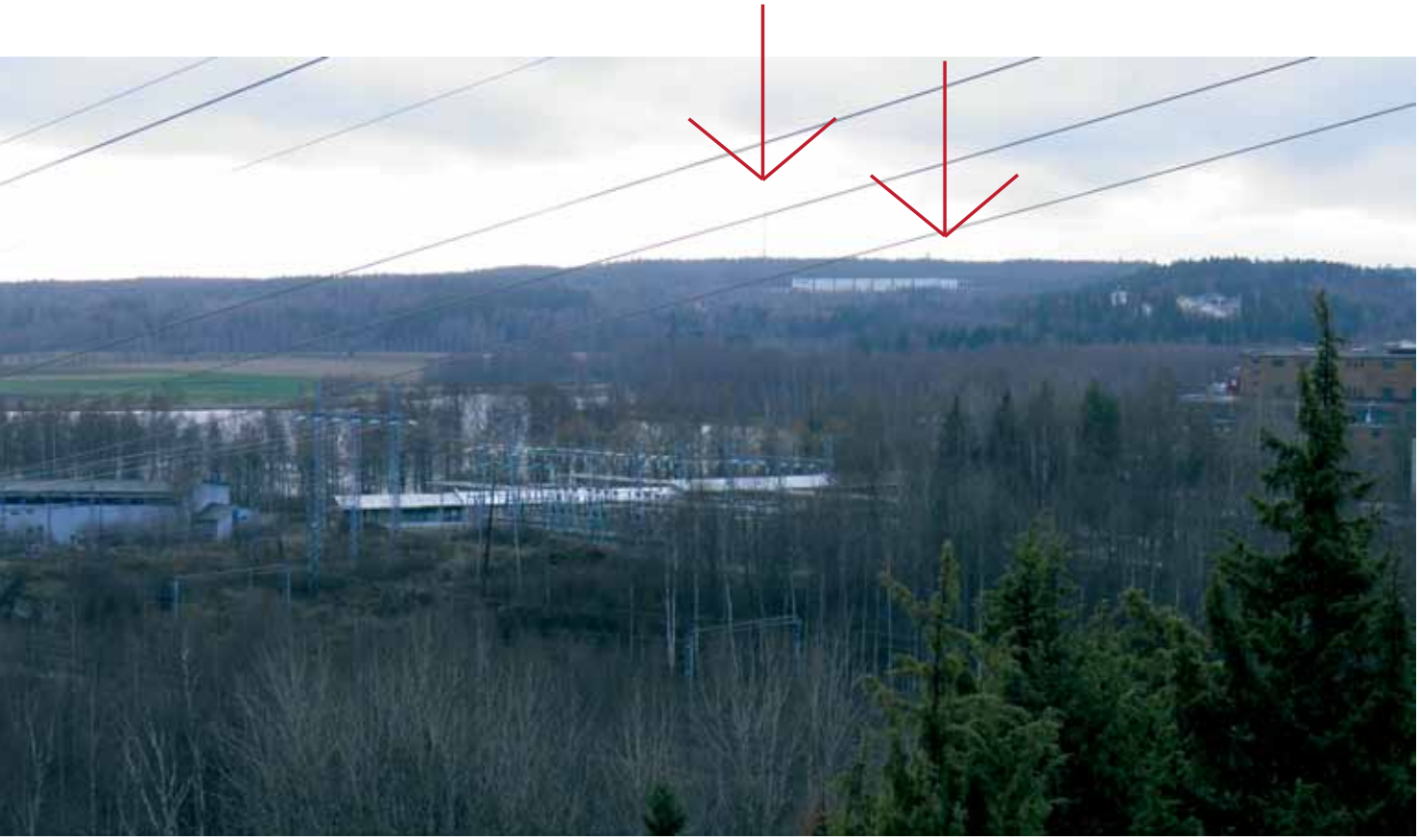

TARKASTELUALUE MOOTTORITIE

Moottoritien molemmille puolille on suunniteltu työpaikka-alueita. Miemalan kylän ja moottoritien väliin jätettävä suojaviheralue olisi suositeltavaa olla havupuuvaltaista, jotta se vähentäisi myös talviaikaan teollisuusrakentamisen näkymistä Miemalan kylän maisemakuvassa.

Kuvauspiste 18 ja 19. Näkymä autosta lähestyttäessä kaava-aluetta Hämeenlinnan suunnasta. ETRAn logistiikkakeskus kohoaa moottoritien kaarteen päätteenä.

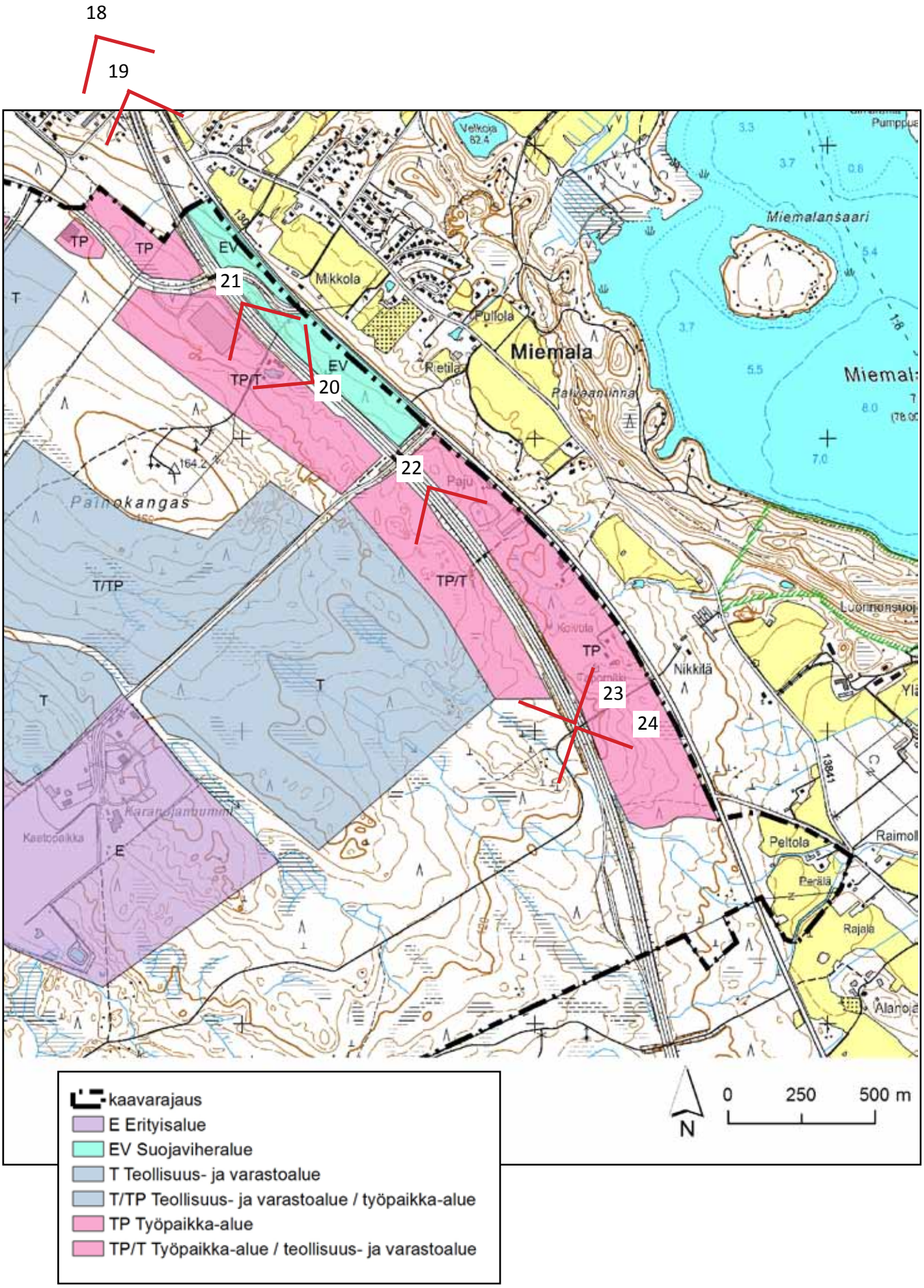
18
19
20
21
22
23
24
TP
TP
EV
EV
T
T
T/TP
T
T
TP/T
TP/T
TP
E
Mikkola
Pullola
Miemala
Rietilä
Paju
Miemalansaari
Pajuoantinna
Pajukangas
Nikkilä
Peltola
Perälä
Rajala
Alanoja
Raimoll
Kaatopaikka
Karanojanbunni
Velkoja
Pumppu
Miemal
Luonnonsuoj
Yl
13841
kaavarajaus
E Erityisalue
EV Suojaviheralue
T Teollisuus- ja varastoalue
T/TP Teollisuus- ja varastoalue / työpaikka-alue
TP Työpaikka-alue
TP/T Työpaikka-alue / teollisuus- ja varastoalue
N
0
250
500 m

Kuvauspiste 20.

Kuvauspiste 21. Nyt vielä metsäinen alue tulee muuttumaan tulevan rakentamisen myötä.

Kuvauspiste 22. Moottoritieltä Helsingin suuntaan avautuva metsäinen maisema. Tähän on suunniteltu molemmin puolin työpaikka-aluetta / teollisuus- ja varastoaluetta.

Kuvauspiste 23. Kuvaussuunta moottoritien sillalta kohti Hämeenlinnaa. Moottoritien molemmin puolin on suunniteltu työpaikka-aluetta / teollisuus- ja varastoaluetta.

Kuvauspiste 24. Kuvaussuunta moottoritien sillalta kohti Janakkalaa.

TARKASTELUALUE MOREENI

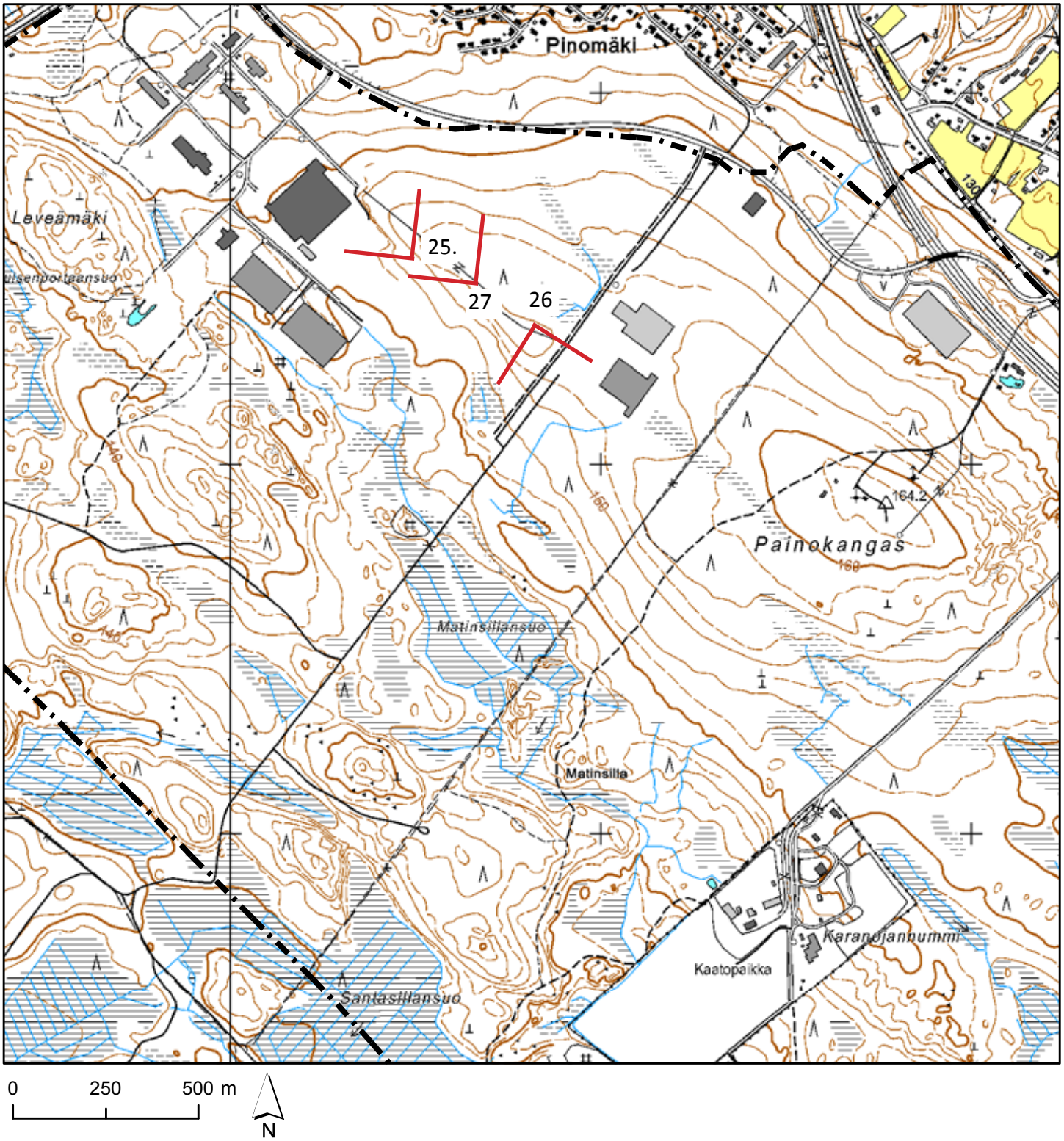

0 250 500 m

N

Kuvauspiste 25. Näkymä Moreenin nykyiseltä teollisuusalueelta. Tämä alue on ympäristöään matalampana, joten se kestää nykyistä korkeampaakin rakentamista.

Kuvauspiste 26. Näkymä Moreenin nykyiseltä teollisuusalueelta. Maasto laskee lounaaseen ja tämä alue kestää nykyistä korkeampaakin rakentamista.

Kuvauspiste 27.

Näkymä Moreenin nykyiseltä teollisuusalueelta. Kuvasta havaitsee alueen korkeuserot.

Maiseman ja korkeussuhteiden perusteella huomionarvoiset rakentamisen paikat

Painokankaan-Karanojan kaava-alue sijaitsee keskeisellä paikalla, sisääntuloväylällä Helsingistä Hämeenlinnaan tultaessa. Painokangas muodostaa myös merkittävän kaukomaisemassa näkyvän selänteen, joka linkkimastonsa avulla on helposti paikallistettava kohde useasta suunnasta.

Rakentamisen paikkoja suunnitellessa tulisikin ottaa huomioon Painokankaan muodostaman siluetin säilyminen kaukomaiseman horisonttilinjassa. Metsän ääriviivojen rajat ovat silmiinpistävimpiä ja herkimpiä juuri mäen siluetin kohdalla. Mäkien lakialueilla korostuu niiden ääriviivojen yhtenäisyys. Metsän ääriviivat, jotka katkeavat mäen siluetissa ovat huomiota herättäviä.

Teollisuusalueen julkisivu moottoritielle muodostuu suurimittakaavaisista rakennuksista, jotka muodostavat sisääntuloportin Helsingin suunnasta Hämeenlinnaan saavuttaessa. Julkisivun massoitteluun ja jäsentäviin aiheisiin on kiinnitettävä huomiota. Rakennusten sijoittelulla pystytään välttämään tasaisen teollisuusseinämän synty.

KORKEA RAKENTAMINEN

Tässä selvityksessä korkealla rakentamisella tarkoitetaan yli 30-35m korkeita rakennuksia. Maastonmuodolla ja rakennuspaikan sijainnilla suhteessa muuhun ympäristöön on suuri merkitys rakennusten näkyvyyden ja mittakaavan kokemisen kannalta. Tavanomaisen teollisuus- ja varastorakennuksen korkeus on noin 24 metriä. Nykyään rakennetaan myös korkeampia, esim. n. 35-40 metrin korkeavarastoja.

Korkean rakentamisen paikoiksi eivät kaukomaisematarkastelun kannalta sovellu Painokankaan ja moottoritien välinen alue. Näillä alueilla korkea rakentaminen erottuu maisema- ja kaupunkikuvassa selkeimmin ja rikkoo Painokankaan selänteen linjan. Nämä alueet on merkitty karttaan ”korkea rakentaminen näkyy kaupunkikuvassa”. Karttaan on myös merkitty alueita, joissa rakennusten korkeuteen ja korkeamman rakentamisen sijoitteluun tulee kiinnittää huomiota. Notkelmissa sijaitsevat alueet kestävät korkeampaa rakentamista paremmin. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulisi huomioida rakentamiskorkeudet maiseman kannalta sekä näkymät mottoritien varrella.

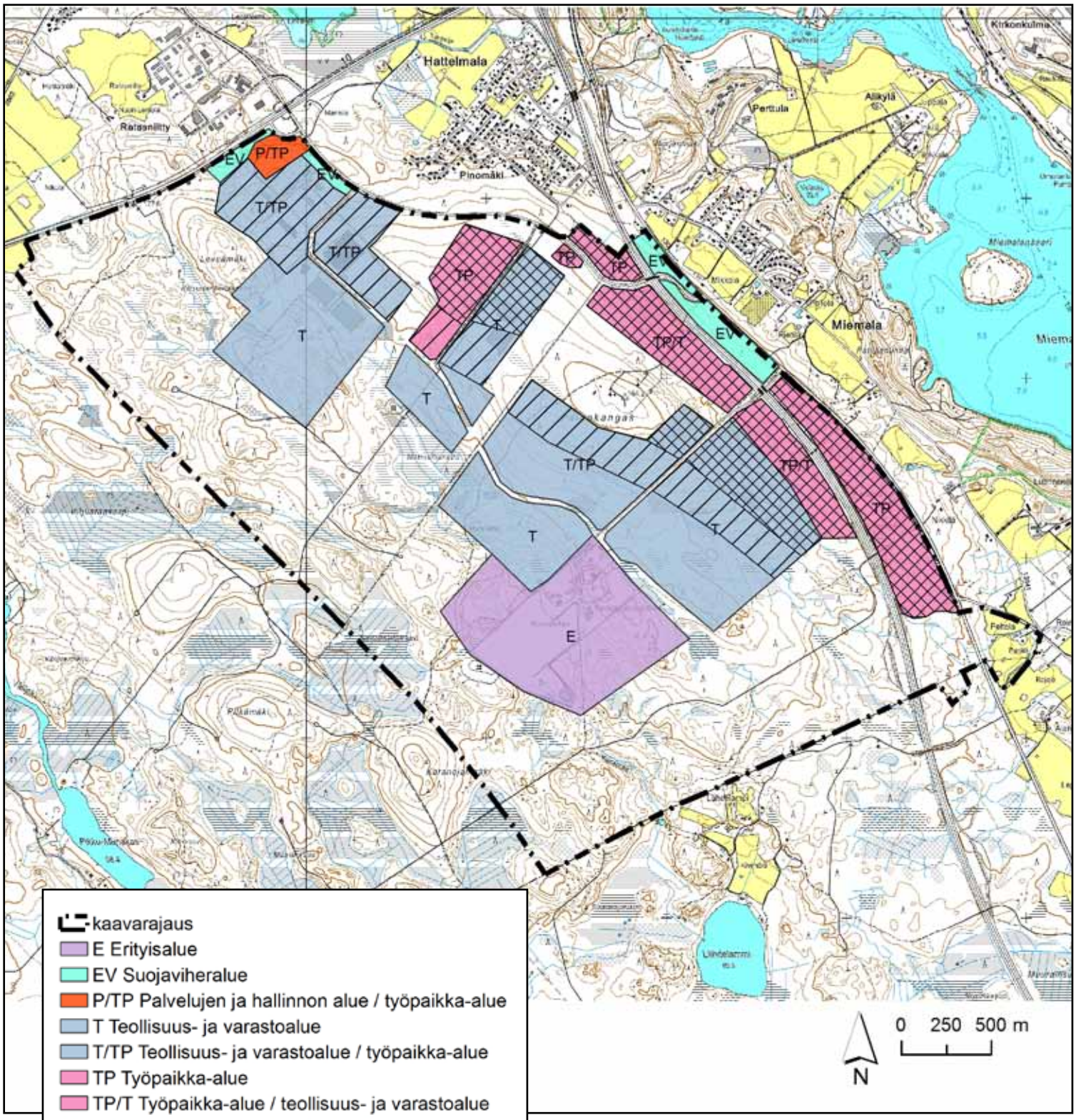

Lähteet:

Hämeenlinnan Moreeni - Yrityspuiston kehittämissuunnitelma 2012. Sito Oy

Kyliä ja kortteleita. Hämeenlinnan ja Hattulan rakennuskulttuuriselvitys. Hämeenlinna, 2003.

Painokankaan-Karanojan osayleiskaava, osallistumis- ja arviointisuunnitelma 25.5.2011, Hämeenlinnan kaupunki, Maankäyttö ja ympäristö.

KARTAT

pohjakartta: Maanmittauslaitoksen paikkatietoaineistoa 2012

historialliset kartat:

www.vanhakartta.fi (luettu 21.10.2013)

Kansallisarkiston digitaaliarkisto, http://digi.narc.fi/digi (luettu 21.10.2013)

Esimerkki korkean rakentamisen näkymisestä maisemassa.

Ruukin torni erottuu metsän takaa Miemalan Alikylän peltoalueelle.

HANSO GROUP